

norden

Ungdomens Nordiska Råd – UNR

Ungdomens Nordiska Råd Årsrapport 2009

Hilsen fra præsidenten

Kære venner

Velkommen til UNRs session i Stockholm. Endnu et år er gået, og UNR har også i år fået sat sine fingeraftryk på en masse forskellige sager.

Vi har igen i år i præsidiet haft sprogproblematikken i Norden på dagsordenen. Igennem flere resolutioner og forslag er vi kommet med konkrete forslag til, hvorledes man kan forbedre sprogforståelsen blandt den nordiske ungdom. Vi har desuden kommet med forslag omkring et fælles personnummersystem i Norden, som blev vel modtaget i Nordisk Råd, og som endvidere skal diskuteres på Nordisk Råds session.

Alt i alt har det været et godt år for UNR, og jeg håber vi kan slutte det af med en fænomenal session i Stockholm med gode politiske debatter og social sammenkomst!

I denne årsrapport kan du læse afrapporteringer fra præsidiemedlemmers arbejde i Nordisk Råds udvalg, rapport fra præsidiets møder samt meget mere.

Tak for i år

Lisbeth Sejer Gøtzsche

Præsident

Innehåll

1	SESSIONEN 2008	1
2	RESOLUTIONER 2008	1
2.1	NORDISK SOLIDARITET	1
2.2	NORDISKT STÖD TILL MILJÖFLYKTINGAR	1
2.3	FÆLLES MÅL OM ENERGIEFFEKTIVISERING TIL OFFENTLIGE INSTITUTIONER	2
2.4	ÖSTERSJÖN, VÅRT GEMENSAMMA HAV	3
2.5	OM GOLIAT-PROJEKTET OG OLIEAKTIVITETERNE I DEN NORSKE ARKTISKE OMRÅDE	5
2.6	UNR ØNSKER OFFICIEL SAMARBEJDSAFTALE MED NORDISK RÅD	6
2.7	UNR STØTTER DEN KVENSKE KULTURS REVITALISERING	6
2.8	ÖKAT FOKUS PÅ SKANDINAVISKA SPRÅK	7
2.9	MILITÄRT FÖRSVAR I NORDEN.....	8
2.10	SVENSK OVERVÅKNINGSLOV TRUER NORDISK RETTSSIKKERHET	10
2.11	EN NORDISK SIVIL FREDSSTYRKE	11
2.12	FÆLLESNORDISK LUFTRUM.....	12
2.13	GLOBALISERINGSINITIATIVET	13
2.14	BEFRI HVIDERUSLAND!.....	14
2.15	LIGESTILLING NU!	15
2.16	UNGDOMARS PSYKISKA VÄLBEFINNADE	15
2.17	RÄTTIGHET ATT ANVÄNDA SKANDINAVISKA PÅ HÖGSKOLOR	17
2.18	NO TAXATION WITHOUT REPRESENTATION”	17
3	PRESIDIETS VERKSAMHET 2009	19
3.1	ALLMÄNT.....	19
3.2	UNR:S PRESIDUM 2009	19
4	PRESIDIETS MÖTEN	20
4.1	INTERNE MØDER.....	20
4.2	EKSTERNE MØDER.....	21
5	PRESIDIETS RESOLUTIONER	22

5.1	LETTERE TILGANG TIL PERSONNUMMER INDENFOR NORDEN	22
5.2	FIRST INTERNATIONAL FORUM FOR YOUNG POLITICIANS OF THE NORTH-WEST RUSSIA AND NORDIC COUNTRIES.....	23
5.3	IMPLEMENTER SKANDINAVISK SPROGUNDERVISNING I SKOLERNE	25
5.4	UNGDOMMENS NORDISKE RÅD KREVER NORDISK PUBLIC SERVICE TV I ALLE NORDISKE LAND.	26
5.5	UNR: KAMPEN STÅR I HOVEDSTÆDERNE.....	26
6	RAPPORTERING FRÅN NORDISKA RÅDETS MÖTEN	27
6.1	ÅRSRAPPORT FRA NORDISK RÅDS PRÆSIDIUM.....	27
6.2	MILJÖ- OCH NATURRESURSUUTSKOTTET.....	28
6.3	MEDBORGAR- OCH KONSUMENTUTSKOTTET.....	29
6.4	VÄLFÄRDSUTSKOTTET	31
6.5	NÄRINGSUTSKOTTET.....	32
6.6	KULTURUTSKOTTET	34
7	ARBETSPLAN FÖR UNGDOMENS NORDISKA RÅD, ANTAGEN AV PRESIDIET 27.1.2009	35
7.1	DELTAGANDET I NORDISKA RÅDETS ARBETE	35
7.2	PRESIDIETS ANDRA UPPGIFTER	36
7.3	OBSERVATÖRENS ROLL I PRESIDIET	36
7.4	SEKRETARIATET.....	36
7.5	SEKRETARIATETS ÅR 2009	37
7.6	SEKRETARIATETS UPPGIFTER	37
8	ARBETET I UNR	38
9	INFORMATIONSPLAN FÖR UNGDOMENS NORDISKA RÅD, ANTAGEN 27.1.2009.....	38
9.1	ÖVERGRIPANDE MÅLSÄTTNING.....	39
9.2	ANSVARSFÖRDELNING	39
9.3	MÅLGRUPPER.....	40
9.4	INFORMATIONSKANALER	40
9.4.1	<i>Webbplatsen</i>	40
9.4.2	<i>Andra medier</i>	40

10	SEKRETARIAT.....	41
-----------	-------------------------	-----------

1 Sessionen 2008

Ungdomens Nordiska Råd samlades till sin årliga session den 24-26.10 2008 på Hanaholmens kulturcentrum för Sverige och Finland i Esbo. Drygt 50 representanter från medlems- och observatörsorganisationer från de Nordiska länderna och självstyrande områdena fanns på plats för att diskutera aktuella politiska frågor.

Sessionen inleddes på fredagen med ett seminarium med temat ”Klimat och Energi”. Seminariet öppnades av Hanaholmens direktör Gunvor Kronman. Direktören Tomas Ries från Sveriges Utrikespolitiska Institut fortsatte med en presentation om energi- och säkerhetspolitik med en inriktning på Ryssland. Efter honom ordnades en paneldebatt i enlighet med temat. I debatten deltog Sveriges riksdagsledamot Fredrick Federley;

OL-3 Kommunikationschef Käthe Sarparanta från Teollisuuden Voima; ordförande Bengt Barkman från Sveriges Miljövänner för Kärnkraft; samt viceordförande Jonas Biström från Finlands Natur och Miljö rf. Seminariets ämnen diskuterades vidare i fem olika arbetsgrupper. Arbetsgrupperna hade följande rubriker: Energi och säkerhetspolitik; Energi och klimat i framtidsperspektiv; Hur skall vår energi produceras? Förbrukar vi mer än nödvändigt?; Energikonsumtion; samt Energiinnovation. Varje grupp skrev ett dokument om dagens teman.

Sammanlagt inlämnades 23 resolutionsförslag till sessionen vilka sedan behandlades i partigrupper och i arbetsgrupper under lördagen och söndagen. 18 av resolutionerna godkändes och finns presenterade i denna rapport.

2 Resolutioner 2008

2.1 Nordisk Solidaritet

Den effekt, som finanskrisen har haft på det islandske samfund, viser behovet for nordisk solidaritet. I en krisetid må vi stå sammen og bevise, hvad det nordiske samarbejde egentligt er. Står vi ikke sammen i en krisetid, er der ingen grund til at stå sammen i fredstid.

Den 8. oktober 2008, under påskud af at beskytte britiske indskudshavere, traf den britiske regering den uhørte beslutning at tage bestemmelser fra Antiterror-, Kriminalitets- og Sikkerhedsloven af 2001 i brug over for Island. Regeringen brugte den lov til at indefryse alle Landsbankinns aktiver i Storbritannien. Ved at bruge terrorlovgivning imod Island, regnede Storbritannien NATO medlem og allieret blandt organisationer som Al-Qaeda og Talebanerne. Den britiske regerings handlinger blev fulgt op af udtalelser fra premierminister Gordon Brown og finansminister Alistair Darling, hvor de anklagede Island for at være gået konkurs og for ikke at have til hensigt at leve op til dets forpligtelser. Sammen med foranstaltningerne truffet af de britiske finansmyndigheder over for banken Kaupthing Singer and Friedlander, som blev sat under administration, førte disse udtalelser til en stormløb for Kaupthing Bank, Islands største virksomhed, og forårsagede med det samme, at banken gik konkurs. Dette havde katastrofal følger for den islandske økonomi.

Ungdommens Nordiske Råd erklærer sin solidaritet med Island i de økonomiske omvæltninger, landet lider, og understreger nødvendigheden af nordisk samarbejde og enhed i disse svære tider. Ungdommens Nordiske Råd fordømmer ydermere den britiske regerings utilgivelige handlinger over for det islandske folk og opfordrer på det kraftigste de nordiske lande til at lægge pres på den britiske regering til at bringe sin fjendtlige adfærd over for Island og det islandske folk til ophør.

2.2 Nordiskt stöd till miljöflyktingar

Ungdomens nordiska råd uppmanar de nordiska länderna att arbeta för att man på internationell nivå fastslår en definition för miljöflyktingar samt att det utformas ett internationellt kvotsystem för miljöflyktingar.

Femton länder i världen tar idag emot kvotflyktingar, efter förslag från FN:s flyktingorgan (UNHCR). Detta handlar i första hand om personer som befinner sig utanför det land som man är medborgare i och som känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av exempelvis etnicitet, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning, kön eller sexuell läggning. Om man inte bedöms kunna få skydd i landet man har flytt till finns möjligheten att bli kvotflykting.

Idag ingår inte miljöflyktingar i detta kvotsystem. En av orsakerna kan vara att begreppet miljöflykting ännu är odefinierat. Människor i havsområden som drabbas när havsnivån stiger och förstör hem eller färskvattentäkter, personer som bor i ökenområden som breder ut sig eller de som drabbas av plötsliga naturkatastrofer som orkaner, jordbävningar eller tsunamis, tillhör alla den grupp miljöflyktingar som bör definieras och ges ökat stöd.

Miljöflyktingar måste få exempelvis rätt till mat, skydd, medicinsk vård och bidrag som motsvarar den hjälp som ges människor som söker sig från krig och förtryck. Svårigheterna att definiera vad som är en miljöflykting har bland annat att göra med att fattigdom ofta blir en följd. Därmed räknas personerna som ekonomiska flyktingar, som idag inte har något skydd i internationella konventioner. Istället borde dessa klassas som miljöflyktingar, få rätt till stöd och dessutom möjlighet att komma till de nordiska länderna på en flyktingkvot.

Flyktingkvoten för miljöflyktingar bör vara fristående från det nuvarande kvotsystemet, dels för att uppmuntra världens nationer att ta emot fler flyktingar som behöver skydd och dels för att begreppet skiljer sig så pass mycket från de övriga flyktingbegreppen.

Därför vill UNR:

- att de nordiska länderna ska arbeta för att man på internationell nivå fastslår en definition för miljöflyktingar och att de ska definieras på samma villkor som alla andra flyktingar.
- att de nordiska länderna ska arbeta för att utöka kvoten för flyktingar inom Norden i och med erkännandet av miljöflyktingar.

2.3 Fælles mål om energieffektivisering til offentlige institutioner

I en tid hvor det bliver stadig mere tydeligt at vi må spare på energiforbruget, mener Ungdommens Nordiske Råd at det offentlige i de nordiske lande må gå foran som gode forbilleder.

Mange offentlige institutioner og firmaer har et stort overforbrug af energi, som nemt kan nedbringes ved en mere miljøvenlig adfærd. UNR ser gerne at offentlige institutioner bliver

pålagt et årligt sparekrav på mellem 2 og 5 % af deres energiforbrug. Herved vil den offentlige sektor fremstå som et godt forbillede for både virksomheder og private. Endvidere vil det øge efterspørgselen på miljøvenlige teknologier, og det vil øge opmærksomheden på energibesparende adfærd generelt i samfundet.

I bestræbelserne på at få et bedre klima vil UNR foreslå at anvendelsen af solceller skal øges og effektiviseres. Solceller er et godt og miljøvenligt alternativ til andre energikilder, som har en negativ påvirkning på miljøet og klimaet.

Da tagene på offentlige bygninger sjældent udnyttes, foreslår UNR, at disse tage i højere grad anvendes til solcelleanlæg. Solceller på offentlige bygninger ville eksempelvis gøre skoler og hospitaler delvis selvforsynende med energi, hvilket kunne spare ressourcer på sigt. Derudover ville solceller på offentlige bygninger give større efterspørgsel efter solceller, og industrien ville derfor blive stimuleret til at udvikle bedre og mere effektive solceller, så private og virksomheder på sigt kunne få billigere og bedre solcelleanlæg.

UNR foreslår derfor:

- at de nordiske land indfører fælles krav om energibesparelser for offentlige institutioner.
- at anvendelsen af solceller skal forøges i de nordiske land, hvilket bl.a. skal ske gennem investeringer i solceller til offentlige institutioner.

2.4 Östersjön, vårt gemensamma hav

Östersjön har i över 10 000 år bundit samman folk som bebott dess stränder. The Baltic Sea is a strategic waterway and as important for the whole Europe as the Mediterranean is. Due to low water exchange rate and low water temperature the ecosystems of the Baltic Sea are highly vulnerable and it is the world's most polluted sea in the 21st century.

Sedan 1960-talet har man samarbetat i form av internationella aktionsprogram för att skydda Östersjön. Dessa åtgärder har dess värre visat sig otillräckliga. Generationerna som blev fullvuxna vid millennieskiftet har ett ansvar att lämna efter sig ett hav som kommande generationer kan simma i. Detta förutsätter stängare regleringar i skyddsprogrammen och ökat internationellt samarbete för att driva igenom kraven.

One of the main threats of the Baltic Sea is facing is eutrophication. The biggest sources of eutrophication nutrient load come from agriculture and transport. Additional problems are

municipal waste, lack of proper disposal of waste and wastewater treatment (in many countries, especially in Russia).

Klimatförändringen medför avsevärda försämringar för Östersjön. Därtill hotas Östersjön av miljökatastrofer som den ökade skeppstransporten medför. Som värst kan detta ha fatala följder. UNR is concerned about readiness of fast action of all Baltic Sea countries in case of environmental accidents. According to the statistics more than 60 ship accidents occur every year and there are about 400 illegal oil discharges a year in the Baltic Sea.

Thousands of tons of chemical weapons and explosives were buried in the Baltic Sea after the II World War. Serious leaks and pollution may occur while building, using and removing the German-Russian pipeline Nord-Stream. UNR believes that the short-term economic benefits of the Nord-Stream project will not outweigh the long-term environmental risks on Baltic Sea..

Protection and informed use of the marine environment is essential to maintain strong economy in Baltic Sea region. Övergödningen är fatal så väl ekologiskt som ekonomiskt. Räkningen betalas av dagens ungdomar. Hur Östersjön mår är definitivt en generationsfråga. Regeringarna i de nordiska länderna bör ta sitt ansvar och å det snaraste skrida till åtgärder för att lätta kommande generationers börda.

Ungdomens Nordiska Råd kräver att:

- de nordiska ländernas regeringar efterföljer rekommendationerna i Helsingforskommissionens Baltic Sea Action Plan å det snaraste
- de nordiska ländernas regeringar ökar samarbetet med Ryssland och de Baltiska staterna, med målet inställt på att minska utsläppen i alla länder and fight for better rules against intentional and illegal pollution and spills.
- de nordiska ländernas regeringarna i samråd kräver striktare begränsningar på EU-nivå.
- de nordiska ländernas regeringar samarbetar för att minska transporten av farliga ämnen på Östersjön. UNR insists on prioritisation of measures related to prevention of disasters and implementation coherent monitoring and sanctioning systems.
- de nordiska ländernas regeringar i större grad inkluderar ungdomsorganisationerna i de forum som beslutar om Östersjöns framtid, inklusive Helsingfors-kommissionen

UNR demands for urgent action to cancel the Nord-Stream pipeline project

2.5 Om Goliat-projektet og olieaktiviteterne i den norske arktiske område

UNR opfordrer den norske regering til at holde Barentshavet fri for olieaktivitet og tilskynder den norske regering til at afvise det italienske olieselskab ENI's planer om at bore i oliefundet Goliat. Det er nødvendigt, hvis Norge skal bevare naturlivet i Barentshavet og opfylde sine internationale forpligtelser om at mindske dets udslip af drivhusgasser.

I begyndelsen af 2009 skal Stortinget tage stilling til det italienske olieselskab ENI's plan om boreriger i Goliat, og vil enten godkende eller afvise udvinding af olieresourcerne i feltet. Goliat ligger i loddens gydningsområder og området er tillige et havfuglerede-bygningsområde af international betydning. Både det Norske Polarinstitut og Forurensningstilsynet er kommet med klare advarsler imod olieaktiviteter i disse sårbare områder. Olieindustrien står fast på løfter om CO₂-neutralitet. Set i lyset af de to nylige hændelser ved Staffjord A, hvor enorme mængder olie blev sluppet ud i havet, er det svært at tro på den slags løfter. Disse hændelser er klare beviser på, at der altid er en risiko for olieudslip forbundet med olieudvinding.

De arktiske økosystemer er allerede under alvorlig pres fra flere forskellige sider, såsom menneskeskabt klimaforandring, skibstrafik og langvejskommende forening. Den global opvarmning stiger dobbelt så hurtigt i Arktis end i resten af verden. Dette udgør en enorm trussel imod biodiversiteten i disse områder. Olie- og gasudvindingen i Arktis vil komme til at udgøre en ny forurening og et øget pres på disse økosystemer.

Øgede udledninger fra olieudvindingen har i de senere år presset norsk udledning af drivhusgasser til rekordhøjder. At godkende Goliatprojektet vil markere begyndelsen på øget olieudvinding i et nyt havområde, og vil medføre endnu større udslip af drivhusgasser i de kommende år. Som Nicholas Stern, Stern-komitéens leder, har udtalt, har vi ikke råd til at udvinde alle vor kendte og ukendte olieresourcer, fordi den samlede mængde drivhusgasser ville være "nok til at grille planeten" (Nicolas Stern i et interview med den norske nyhedskanal TV2, 29.05.2008). Norge har tjent store penge på at eksportere selve kilden til den globale opvarmning og har derfor en stor moralsk forpligtelse til at sætte grænser på sin olieindustri.

Af hensyn til det globale klima og Arktis' sårbare økosystemer anmoder UNR den norske regering om at afvise planerne for hvad der kunne komme til at blive det første oliefelt i Barentshavet.

2.6 UNR ønsker offisiell samarbeidsaftale med Nordisk Råd

I UNR har vi et naturligt godt forhold til Nordisk Råd, et forhold som vi mener det er på tide at utvikle. Siden 2002 har UNR haft sit eget præsidium, som har deltageret i Nordisk Råds møder og har arbejdet for at få UNRs politik igennem i Nordisk Råd. Det har dog været meget forskelligt, hvilke muligheder UNRs præsidiemedlemmer har i Nordisk Råds udvalg: Nogle steder har vi vores eget punkt på dagsordenen, andre steder fuld taleret og igen er der udvalg, hvor vi har svært ved at trænge igennem.

Vi ønsker i UNR en offisiell samarbeidsaftale med Nordisk Råd, så vores samarbejde bliver stadfæstet og UNRs rettigheder og pligter overfor Nordisk Råd bliver nedskrevet. Dette vil sikre at vi i UNR klart ved, hvorledes vi kan agere overfor Nordisk Råd, ligesom Nordisk Råd har overblik over, hvad de kan forvente at UNR.

Derfor håber UNRs session:

- at Nordisk Råd vil indgå en samarbeidsaftale med UNR til gavn for begge organisationer.

2.7 UNR støtter den kvenske kulturs revitalisering

I området rundt nordre del av Norrbotten, i det som i dag er riksgrensen mellom Sverige og Finland, eksisterte det en gang en egen nasjon. Den kvenske folket er beskrevet i Norrøne skrifter helt tilbake til 800-tallet, og fram til 1400-tallet, da de opphørte å eksistere som nasjon. Det antas i dag at ca 40 000 nordmenn er av direkte avstamning fra dette folket, som sen middelalder formet større faste bosetninger langs kysten av dagens Norge. Kvenene er anerkjent som nasjonal minoritet i Norge, og nært beslektet med Tornedalsfinner i Sverige og Finland.

Kulturell assimilasjon har fjernet mange av kvenenes kulturelle kjennetegn, først og fremst deres eget språk. Likevel snakkes kvensk blant de gamle i enkelte kvenske kjerneområder, spesielt langs kysten av Nord-Norge. Tiltak må således settes i gang for å revitalisere den kvenske kultur, og først og fremst språket. Det kvenske folkets historie må dokumenteres og kvensk ungdom må få sjansen til å bli bevisst sin egen kvenske identitet.

Situasjonen for nasjonale minoriteter i Norden er presset av majoritetskulturene. Nordiske myndigheters evne til å løfte deres situasjon frem i lyset beriker den Nordiske felleskulturen i alle landene.

Ungdommens Nordiske råd:

- anerkjenner det kvenske folket på Nordkalotten, og støtter deres kamp for å revitalisere sin kultur, sitt språk og sin identitet.
- ber Nordiske myndigheter anerkjenne kvenene som et historisk folk, og tilkjenne dem deres rettmessige plass, som en del av det nordiske fellesskapet av etniske nasjonale minoriteter.
- ber Nordiske myndigheter sett i gang tiltak for å revitalisere den kvenske kultur, før kulturen som helhet er tapt.
- ber nordiske myndigheter bedre informasjonsarbeid om kvenene, tornedals-finner og andre nasjonale minoriteter i Norden.

2.8 Ökat fokus på skandinaviska språk

UNR tänkte diskussionen om nordisk språkpolitik med sitt uttalande om att använda engelska som arbetspråk. Kärnan i uttalandet var väl att konkret visa hur svårt det är för dagens nordiska ungdomar att förstå varandras skandinaviska språk. Beslutet om att ge UNR pengar för tolkning i presidiummötet visar att politikerna har tagit den nuvarande språksituationen på allvar. Detta beslut löser dock inte hela problemet utan fungerar som första hjälpen. För att försäkra skandinaviska språkens ställning i Norden i framtiden behövs kraftiga satsningar till språkundervisning i skolor.

Många, speciellt högt uppsatta nordiska politiker, säger att det inte finns något nordiskt samarbete utan de nordiska språken, men de lever inte upp till sina egna ord.

Nordiska ministerrådet har blivit kritiserat för att konkreta initiativ till att nå Språkdeklarationens mål har tagits långsamt. Ministerrådet har besvarat kritiken bl.a. med att påpeka att Nordplus Språk-program redan har fått mera finansiellt stöd. Skolelever och deras lärare får genom Nordplus Språk-program fina erfarenheter om skandinaviska språk och nordisk kultur, men för att garantera kvalificerad undervisning krävs också andra satsningar.

Undervisning i skandinaviska språk i skolorna har nått botten och behöver omgående intensifieras. UNR kräver mindre snack och mera verkstad – vi vill ha konkreta åtgärder i form av ökad undervisning av skandinaviska språk i alla nordiska länder. Möjlighet bör finnas för elever att som tillval studera ett annat nordiskt språk. Undervisningen borde också inkludera kunskap om kultur och traditioner från de andra länderna.

En högre kunskapsnivå hos lärarna möjliggör en högre kunskapsnivå hos eleverna. Att arrangera seminarier om vår samnordiska kultur och språk för lärarstuderande skulle bygga grunden för positiva insatser i framtidens undervisning i det nordiska. Även de nuvarande lärarnas möjligheter till kompletterande utbildning måste garanteras för att få en snabb förändring. För att dessa och andra initiativ skall förverkligas krävs att varje nordiskt land tar nordisk dimension som en del av sin läroplan.

UNR uppskattar Nordiska rådets hittillsvarande åtgärder i strävan efter att nå Språkdeklarationens mål. Vi förväntar oss dock att Nordiska Rådet går igenom budgeten för kultur och språk för att se om man verkligen prioriterar rätt. Fokus bör ligga på unga människors språkkunskaper och insikt i nordisk kultur.

Därtill vill UNR

- att undervisning i de skandinaviska språken och de nordiska ländernas kultur och traditioner intensifieras, redan i tidig ålder.
- att elever i Norden ska kunna välja att studera ett annat nordiskt språk som tillval
- att Nordiska rådet riktar speciell uppmärksamhet till lärarutbildning i nordiska frågor och språk
- att lärare får möjligheter att komplettera sin utbildning i nordiska frågor
- att nordiska länder tar nordisk dimension som en del av sina läroplan

2.9 Militärt Försvar i Norden

Gemensam övervakning i Luften och till Havs

Inom det nordiska området finns goda möjligheter att samordna övervakningen och skyddet av havsområdena och luftrummet. Denna möjlighet bör tillvaratas och inom ramen för det nordiska samarbetet och det är lämpligt att gemensamma övervakningscentraler (motsv.) för denna verksamhet upprättas. De tekniska systemen gör det rationellt att samordna övervakningen istället för att vi som idag fortsätter att ha flera system som överlappar varandra. En samordning möjliggör också en rättvisare fördelning av de kostnader som finns för att upprätthålla bevakning och insatsförmåga.

Övervakningen och behovet av en insatsförmåga i havsområdena får inte minst ökad betydelse i och med de initiativ som tas av Ryssland i Östersjön och i Barentsregionen. Gasledningen i Östersjön och möjligheterna till exploatering av de arktiska områdena kommer med all sannolikhet leda till en ökad närvaro från ett Ryssland som utvecklats i en allt annat en

demokratisk riktning. Utifrån detta nya läge finns ett stort behov av att de nordiska staterna kan bevaka sina intressen i dessa marina områden.

I Luftrummet har vi under de senaste åren upplevt kränkningar av de nordiska staterna och en bevakning av luftrummet med effektiv och snabb förmåga till insats med stridsflyg är av stor betydelse. Det är viktigt att Ålands demilitariserings- och neutraliseringsprincip respekteras i den samordnade militära övervakningen. Vi ser också att luftrumsbevakning och förmåga till insats blivit allt mer aktuell efter terrorattackerna i USA 2001.

Gemensamma Nordiska internationella insatser kräver ökad samövning

De nordiska staterna har länge samarbetat inom ramen för internationella insatser, allt ifrån de gemensamma insatserna i Bosnien till uppsättandet av den nordiska stridsgruppen (NBSG) i EU. Detta samarbete har fallit mycket väl ut och bör därför utvecklas. I dag har de nordiska länderna egna utbildningsanläggningar för internationella insatser, vilket både missgynnar samövningsmöjligheterna och är onödigt dyrt. Därför är det rimligt att ta initiativ till en gemensam utbildningsplattform för nordiska styrkor som åker ut i internationell tjänst. Detta utbildningscentrum skulle då kunna koncentrera sig enbart på att bygga upp en kompetens kring internationella insatser och förband från hela Norden skulle kunna öva där inför ett internationellt scenario. Detta istället för att som idag ha utbildningsplattformar i all de nordiska länderna som både sysslar med nationella som internationella insatser. En sådan utbildningsplattform skulle kunna bygga upp en kompetens som kontinuerligt används genom den stora genomströmning av utbildningsförband som då hade skett. Redan under utbildningen hade de nordiska förbanden kunnat öva gemensamt på kontinuerlig basis och inte bra idag vid större övningar eller när man kommit på plats i insatsområdet.

Nordisk försvarsindustri på egna ben

Försvarsindustrin i det nordiska området har traditionellt inriktats till en stor del av självförsörjning. Denna aspekt har till stor del spelat ut sin roll och det är därför dags att försvarsindustrin har ett regelverk som gör det möjligt att exportera till demokratiska stater på samma sätt som övrig export. Viss självförsörjning av förbrukningsartiklar såsom ammunition och underhåll är rimligt att behålla, men utöver det finns ingen anledning till att utveckla egna stridsflygplan, stridsfordon eller stridsfartyg. Däremot finns det en stor potential att tillverka denna utrustning för försäljning på marknadsmässiga villkor både till de nordiska staterna men också till andra länder, vilket både gynnar det nordiska området säkerhetspolitiskt liksom ekonomiskt.

Hot mot det nordiska området

De konventionellt militära hoten har inte försvunnit, men ändrat karaktär. Därför finns anledning att ha en kontinuerlig uppföljning av utvecklingen i vårt närområde. Tyvärr är det så att de nordiska staterna har gjort olika bedömningar av dessa hot vilket medfört radikalt olika lösningar för försvarsmakterna i det nordiska området. Detta medför också en snedfördelning av kostnaderna för försvaret av Norden. Här är det nödvändigt med en ökad nordisk debatt kring de utmaningar som vi står inför och att det sker en samsyn för att undvika att vissa av de nordiska staterna bär en oproportionerligt stor del av försvarskostnaderna.

Det är också viktigt att de nya hot som terrorismen behandlas. En hotbild mot exempelvis utländska ambassader, infrastruktur och liknande är gemensamma för de nordiska staterna och här finns behov av nya säkerhetslösningar.

UNR vill att

- möjligheten att samordna övervakningen och skyddet av havsområdena och luftrummet i de nordiska länderna tillvaratas och att gemensamma nordiska övervakningscentraler för denna verksamhet upprättas.
- initiativ till en gemensam utbildningsplattform för nordiska styrkor som åker ut i internationell tjänst tas.
- Det skapas en samnordisk debatt kring de säkerhetspolitiska utmaningar som Norden står inför och att det görs upp en nordisk samsyn för att undvika att vissa av de nordiska staterna bär en oproportionerligt stor del av försvarskostnaderna.

2.10 Svensk övervakningslov truer nordisk rettssikkerhet

Forslagstillere: Norges Unge Venstre

Sveriges Riksdag stemte i juni for en lov som tillater tilfeldig avlytting, registrering og arkivering av internett-trafikk som passerer Sveriges grenser

Ungdommens Nordiske Råd (UNR) er bekymret over signalspaningsloven (FRA-lagen) som er blitt vedtatt i Sverige. Loven gir Forsvarets radioanstalt rett til å overvåke innholdet i all data-og telekommunikasjon som passerer Sveriges grenser, og vil derfor også omfatte mye av internettrafikken til og fra andre nordiske land. UNR ber Nordisk Råd utrede på hvilken måte og i hvor stor grad den svenske loven truer personvernet og rettssikkerheten til borgere i de nordiske land.

FRA-lagen gir Forsvarets radioanstalt mulighet til å bedrive overvåkning av hvem som helst, når som helst og uten at det en gang foreligger konkret mistanke. Loven har fått massiv kritikk i Sverige, blant annet for å bryte med pressens behov for kildevern og retten til fortrolig kommunikasjon. Googles Peter Fleischer har sammenlignet loven med internettkontrollsystemer som finnes i Kina og Saudi-Arabia. Selv det svenske sikkerhetspolitiet Säpo har vært usedvanlig kritiske til loven, som de betegner som ”rettsusikker og helt fremmed for vår statsskikk”. Det er også blitt hevdet at loven kan være i strid med Den europeiske menneskerettskonvensjonen, men en eventuell avklaring fra domstolen i Strasbourg kan ta lang tid.

Finske myndigheter har allerede uttrykt stor uro for hva loven kan ha å si for finske borgere, i og med at mye av data- og telekommunikasjonen i de nordiske landene går gjennom Sverige.

Ungdommens Nordiske Råd krever derfor at:

- Sverige i samarbeid med Nordisk Råd snarest må kartlegge omfanget av den svenske FRA-lagen, og hvordan den vil gripe inn i internetthverdagen vår.
- Nordisk Råd må komme med tiltak for å beskytte nordiske borgeres integritet og private kommunikasjon fra den svenske staten.
- At de andre nordiske land utsteder garantier for at det verken blir drevet eller har planer om å bedrive overvåkning av landets borgere.

2.11 En nordisk sivil fredsstyrke

Forslagsstiller: Nordisk Liberal og Radikal Ungdom

De nordiske landene har gode tradisjoner for sivil fredsarbeid lokalt og internasjonal fredsmekling. Ungdommens Nordiske Råd (UNR) ønsker å revitalisere disse tradisjonene gjennom å opprette en sivil fredsstyrke i Norden, som et nytt verktøy i den utenrikspolitiske verktøykassa. Fredsstyrkens oppgave er å rekruttere, trene og utplassere fredsarbeidere til å drive konfliktforebyggende prosjekter internasjonalt.

Idégrunnet for en sivil fredsstyrke er at en varig fred kun kan skapes nedenfra, gjennom at samfunnet selv utvikler en kultur for mekling og ikke-voldelig konflikthåndtering, bygget på gjensidig respekt. En sivil fredsstyrke har som oppgave å bidra til dette for eksempel gjennom ledsaging av aktivistorganisasjoner, overvåkning av menneskerettigheter, fredsundervisning, nettverksbygging og å skape rom for dialog og mekling. I post-konfliktområder er traumbearbeiding og reintegrering av stridende andre viktige oppgaver. Formålet med alle

disse oppgavene er å hindre voldelig konflikt, og alle de katastrofale menneskelige konsekvensene dette får.

Fredsstyrken skal drive et langsiktig arbeid rettet mot sivilsamfunn og ledere på mellom- og grasrotnivå. Fredsstyrken skal ikke være en erstatning for eller konkurrent til noe av dagens humanitære utviklingsarbeid eller militære fredsarbeid, men heller et supplement som kan fylle roller disse sektorene ikke dekker.

Sivilsamfunnet i de nordiske landene driver i dag flere prosjekter som faller inn under det som vil være en sivil fredsstyrkes oppgaver. Slike prosjekt har imidlertid en tendens til å falle mellom to stoler og budsjettposter, siden de hverken er rendyrkede bistandsprosjekt eller meklingsprosjekt. Formålet med å opprette en sivil fredsstyrke er å utvikle kompetanse og et felles rammeverk for sivil fredsarbeid, sikre samordning og finansiering innen et langsiktig perspektiv samt felles overordnede målsetninger for det sivile fredsarbeidet.

Fredsstyrken må utvikles i et samarbeid mellom myndigheter og sivilsamfunn i de nordiske landene. Sivilsamfunnet sitter selv på mye av den nødvendige kompetansen knyttet til utføring av fredsarbeidet. Det offentlige rolle er å sørge for stabil finansiering, lage felles standarder for rekruttering og opplæring samt å legge overordnede føringer på hvordan fredsstyrken skal operere. Offentlig ryggdekning sikrer også en legitimitet til fredsstyrken.

I flere europeiske land drives i dag vellykkede sivile fredsstyrker, og nye prosjekter er under oppretting. Tyske Ziviler Friedensdienst utplasserer fredsarbeidere i over 40 land, deriblant Nicaragua, Nepal, Mosambik og i Kaukasus. Europaparlamentet har anerkjent viktigheten av sivil fredsarbeid, og anbefaler opprettelsen av et europeisk fredskorps. Disse initiativene fortjener oppfølging fra de nordiske landene. En sivil fredsstyrke bør være et nordisk fellesprosjekt for å sikre at rekrutteringen oppnår en kritisk størrelse, og for å gi Norden et felles verktøy for internasjonal fredsbygging.

UNR ber derfor Nordisk Råd om å:

- Utrede muligheten for en nordisk sivil fredsstyrke, som et samarbeid mellom myndigheter og sivilsamfunn i medlemslandene

2.12 Fællesnordisk Luftrum

I dag følger luftrummet over Norden de nationale grænser, med det resultat, at det bliver politiske hensyn – frem for hensyn til miljø, økonomi eller reisetid – der afgør flyruterne.

NUAC – Nordic Upper Area Control Centre Project, der har kørt siden 2006, omfatter, at dansk og svensk luftrum overvåges og koordineres med udgangspunkt i Malmø. Beklageligvis for borgere og virksomheder, og for miljøet, som belastes mere, er der ikke truffet en konkret aftale om udvidelse til hele Norden.

Som en naturlig udvidelse af vores eksisterende nordiske samarbejde på luftfartsområdet i SAS, burde det forarbejdes, der i dag finder sted med at fusionere dansk og svensk luftrum, udvides til at omfatte hele Norden. Kan alene Danmark og Sverige spare over én mia. danske kroner på én gang, og 184 mio. årligt, som TUAC har vurderet, viser det klart, at et samarbejdes potentiale er meget lovende.

Derfor mener UNR:

- At de nordiske transportministre snarest bør undersøgemuligheden for udvidet, tættere samarbejde om luftrum.

2.13 Globaliseringsinitiativet

De nordiska statsministrarna kom överens om det s.k. globaliseringsinitiativet i juni 2007. Man kom överens om projekt som har att göra med klimat, miljö, energi, spetsforskning, innovationer, gränshinder och Nordens internationella profil. Ungdomens Nordiska Råd understryker att det finns ett behov av att diskutera globaliseringen i Norden och förbereda sig tillsammans på klimattoppmötet i Köpenhamn. Det krävs även regionala lösningar och strategier på globala utmaningar.

Det har emellertid höjts flera kritiska röster över ministerrådets sätt att hantera, genomföra och bereda globaliseringsinitiativet. Nordiska Rådet har inte konsulterats under processens gång, medborgarsamhället har inte involverats, det har inte reserverats extra finansiering i den nordiska budgeten för att genomföra initiativet och initiativets innehåll har förblivit mycket tunt och snävt formulerat.

Inför verksamhetsåret 2009 har ministerrådet tvingat fram nedskärningar i den nordiska budgeten för att hitta pengar för globaliseringsinitiativet. Speciellt illa vill man gå åt kultursektorn, som står inför en 5 % nedskärning i sin budget. Detta innebär bland annat att Orkester Norden kan bli utan direkt stöd, det nordiska idrottssamarbetet tvingas lägga ned samt att både Nordjobb, nordiska spelprogrammet och den nordiska kulturfonden får betydligt mindre pengar. Detta kan inte UNR acceptera.

Därför föreslår UNR:

- att medlemsländerna i Nordiska rådet täcker globaliseringsinitiativets kostnader med tilläggsfinansiering, så att man inte behöver skära i den nordiska budgeten,
- att medborgarsamhället och Nordiska Rådet involveras bättre,
- att globaliseringsinitiativet tidsbegränsas och
- att globaliseringsprojekten även bör innehålla projekt som har med välfärdssektorn att göra.

2.14 Befri Hviderusland!

UNR opfordrer til støtte til oppositionen mod diktatoren Lukasjenko.

UNR er dybt skuffet over demokratiets, menneskerettighedernes og retsstatens situation i Hviderusland. UNR fordømmer de vedvarende vilkårlige anholdelser på civilsamfunds- og oppositionsaktivister, dødsstraffe og den hårde kurs over for de uafhængige medier.

UNR anmoder de hviderussiske myndigheder om øjeblikkeligt og betingelsesløst at frigive de resterende politiske fanger og om at ophøre med at anvende intimidering, chikane, målrettede anholdelser og politisk motiverede retssager imod aktivisterne fra den demokratiske opposition og civilsamfundet i Hviderusland.

UNR anmoder de hviderussiske myndigheder om at ophæve Dekret 70 af 8. februar 2008, hvis bestemmelser krænker de hviderussiske borgeres ret til uddannelse ved at opstille begrænsninger på indskrivning ved højere læreanstalter.

UNR tilskynder den Europæiske Kommission og Europarådet til at træffe yderligere foranstaltninger for at liberalisere og gøre visumansøgningerne lettere for hviderussiske statsborgere, eftersom det udelukkende er sådanne tiltag, der kan være med til at opfylde hovedmålet i EU-politik overfor Hviderusland, nemlig at muliggøre og udbygge medmenneskelige kontakter og at demokratisere landet.

UNR tilskynder medlemsstaterne i Schengenområdet til at give frie visa til hviderussiske statsborgeres bevægelser inden for hvert medlemslands territorium, som er den eneste måde at forhindre Hviderusland og dets borgere i at blive endnu mere isolerede. UNR anmoder også det internationale samfund som sådan om at yde større støtte til civilsamfundet i Hviderusland og

navnlig at øge den økonomiske støtte til de frie NGO'er i Hviderusland og til de europæiske NGO'er, der støtter modstanden imod diktatoren Lukasjenko.

UNR anmoder de nordiske og baltiske lande om at støtte de forbedringer i ytringsfriheden og adgangen til de uafhængige medier i Hviderusland ved at yde både økonomisk og moralsk støtte til projekter som satellit-TV-projektet Belstat.

2.15 Ligestilling nu!

UNR priser, at de nordiske lande har særligt har udmærket sig i verden som relativt ligestillede samfund. Mange nye demokratier i verden anser den nordiske model for en arbejdsmodel i kampen for lige muligheder for begge køn.

Derfor betoner UNR vigtigheden af at beskytte de resultater, vi har opnået, eftersom erfaringer viser, at de må bevares strategisk.

UNR kræver også handlinger for at opnå yderligere fremskridt: De standardiserede kønsroller må afskaffes. Især må prostitution bekæmpes og hvad det angår, har den såkaldte 'svenske model' fået velfortjent opmærksomhed. De nordiske lande burde forbyde køb af seksuelle ydelser og derved placere ansvaret på køberen.

UNR betoner, at kampen imod menneskehandel også er et afgørende spørgsmål. Alle de europæiske lande må abrejde sammen om at bekæmpe menneskehandel. For så længe man kan købe og sælge kvinder, vil der ikke findes ligestilling.

UNR mener, at mangel på ligestilling må bekæmpes på alle områder, offentligt og privat, samt hjemme og udenlands. Strukturen, der skaber uligestillingen mellem kønnene er det samme i prostitution, hustruvold, menneskehandel, pornografi, reklame, modeindustri, standardiserede kønsroller i familier, på skoler, arbejdsmarkedet og i politik, og må bekæmpes.

UNR understreger, at de nordiske lande bør føre an i den globale kamp for ligestilling. Kampen imod menneskehandel må være øverst på den politiske dagsorden.

2.16 Ungdomars psykiska välbefinnande

Ungdommens Nordiske Råd er bekymret over situationen blandt unge nordboers psykiske helse. Prestationskrav, stress och beslutsångest kan resultera i utbrändhet och depression, men det

värsta problemet är mobbning i skolan, eller på arbetsplatsen. För att främja psykisk hälsa krävs det fyra grundstenar, att man har sociala kontakter, integritet, självständighet och meningsfullhet.

Mobbning, det största problemet, slår bort alla dessa grundstenar. En mobbad elev har ofta få vänner, får sin integritet kränkt, sin självständighet hindrad och känner ofta liten mening med skolan.

Vi vill att åtgärder tas för att motverka mobbning. Mobbningsfall måste uppdagas och lösas så fort och smidigt som möjligt. Samarbete krävs mellan skola och hem, så att problemen kan identifieras snabbt. Lärare behöver utbildas för att upptäcka, förebygga och motverka mobbning, då det är lärarna som umgås mest med klasserna.

När ett mobbningsfall upptäckts krävs att man kan hjälpa mobbade elever på ett sätt som eleven upplever som naturligt, inte onödigt formellt eller överbeskyddande. Även mobbarna bör behandlas på ett värdigt sätt, ofta har de svåra problem själva.

Skolpsykologerna och kuratorerna har en viktig uppgift i att hjälpa mobbare och mobbade, men de måste vara mer tillgängliga för elever. Det behövs flera resurser för elevernas välmående. Det måste också verka naturligt och inte skrämmande för ungdomarna, mobbade och mobbare tillika, att ta kontakt med en psykolog.

Elever särskils ibland på basis av hur bra de lyckas med sina uppgifter, men uppgifterna kan ofta vara enahanda. Därför krävs en varierad undervisning, med olika slags uppgifter. I en del skolor kan det vara väldigt svårt för elever att få sin röst hörd, och elevråd är därför en viktig inrättning, som måste vara tillgänglig och synlig. Elevråden bör ha tydlig slagkraft, och vara öppna för alla elevers önskemål. Elever måste dessutom kunna få den hjälp de själva behöver. I flera skolor är klasserna för stora för att den enskilde eleven skall hinna få tillräcklig uppmärksamhet. Det krävs mindre klasser, eller så måste antalet assistenter och speciallärare i klasserna utökas.

UNR anser at:

- Psykologisk utbildning og fortbildning før lærere skal styrkes.
- Børn og unge skal have god adgang til psykisk hjælp

2.17 Rättighet att använda skandinaviska på högskolor

UNR uppmanar Nordiska Rådet att säkerställa att studenter vid högskolor i Norden har rätt att använda ett skandinaviskt språk (svenska, danska och norska) fullt ut i sin utbildning. Detta för att främja förståelsen för våra gemensamma språk och underlätta utbyten mellan våra länder.

Idag finns möjlighet för nordiska medborgare att ansöka om att studera på respektive nordiskt lands högskolor. Man behöver till exempel inte ha läst svenska på gymnasienivå för att bli antagen till studier på ett svenskt universitet som normalt sett kräver det, om man istället har betyg i danska eller norska från gymnasium/videregående skole.

Men det finns åtminstone inte enligt svenska högskoleverket idag någon rättighet för en nordisk student, som antagits utifrån att man har en gymnasieutbildning i ett skandinaviskt språk, att få genomföra en kurs på sitt modersmål. Istället kan universitet själva kräva att man ska kunna skriva på perfekt, felfri svenska för att kunna få godkända universitetspoäng i Sverige.

UNR vänder sig kraftigt emot denna paradox; att man kan bli antagen för studier utifrån tidigare utbildning och kunskaper i ett annat skandinaviskt språk, men man får samtidigt inte per automatik genomföra kursen med detta språk.

Detta är något som försvårar för rörlighet och utbyte över de nordiska gränserna. Det är ett hinder för utveckling och studier och framför allt ett nedvärderande av de skandinaviska språkens betydelse.

UNR vill därför:

- att Nordiska Rådet uppmanar varje nordiskt lands regering att säkerställa
- att alla studenter vid högskolor i Norden har rätt att använda skandinaviska språk fullt ut i sina studier.

2.18 No taxation without representation”

FNs barnekonvensjon Artikkel 12 gir alle under 18 år rett til å si sin mening og til å bli hørt. Denne retten finner vi også igjen i flere nasjonale lovverk. Stemmerett for 16-åringer innebærer at man erkjenner den retten som ligger i Barnekonvensjonen, og tar unges unike kompetanse på alvor.

Erfaringene fra undersøkelser i tyske delstater viser at valgdeltagelsen for 16- og 17-åringer var høyere enn for den tradisjonelle gruppen førstegangsvelgere, og høyere enn for velgere opp til 35 år. At de unge får informasjon gjennom skolen, syntes å være en viktig forklaring på den positive tendensen. Erfaringer fra mange land tyder på at en senking av stemmerettsalderen vil bidra til økt valgdeltagelse og en demokratisk nyrekruttering blant unge.

Som sekstenåring kan du dømmes for forbrytelser, du er skattepliktig og du er gammel nok til å ta viktige valg som kan vise seg å være avgjørende for hvilket retning livet ditt går i, som for eksempel valg av videregående skole. Det er i slike tilfeller morsomt å huske på det amerikanske slagordet "no taxation without representation" – er du gammel nok til å stå til ansvar for lovpålagte oppgaver som å betale skatt, bør du også være gammel nok til å være med å bestemme hvordan disse lovene skal lyde.

I dag er gjennomsnittlig alder for førstegangsvelgere i Norge 20 år; det betyr at mange unge har flyttet hjemmefra når de kan stemme ved lokalvalgene første gang. Noen kommer aldri hjem igjen. Disse tar med seg sin erfaring og kompetanse som ungdom på hjemstedet, og samfunnet blir formet uten at de får være med. Slik får vi samfunn bygget over en voksen lest, uten det særpreget som unge stemmer ville gitt. 18-20- åringer kjenner ikke lenger på kroppen at det mangler vann i svømmehallen, at sykkelstien som ble lovet aldri blir bygd, at ungdomshuset forfaller og at bussen aldri kommer. 16- og 17-åringer derimot vet veldig godt om det mangler idrettsplasser, øvingslokaler og helsetjenester. De vet også hvilke tilbud som passer for dem, og hvordan de bør gjennomføres. 16-åringer sitter altså på nøkkelen til velfungerende lokalsamfunn.

Umodenhetsargumentet er ikke nytt. Det har vært et motargument hver gang nye grupper har fått stemmerett. Men da det norske Storting i 1978 senket stemmerettsalderen til 18 år, stor det følgende i komitéinnstillingen: *"Innsikt i samfunnsspørsmål og politisk interesse blant ungdom har økt, utdanningssystemet er sterkt utbygget, og en nedsettelse av stemmerettsalderen vil kunne bidra til en videre utvikling i positiv retning når det gjelder interesse for samfunnsspørsmål."*

Siden 1978 har vi fått et enda bedre utdanningssystem, barn begynner tidligere på skolen, og unge har mer kunnskap om samfunnet enn tidligere. UNG i Norge rapporten fra 2002 viser også at en større andel unge i dag har deltatt i politiske aktiviteter enn gjennomsnittet er for voksne. Det står altså ikke så dårlig til med norske ungdommer som mange skal ha det til. 16-åringer er modne nok!

Der det kanskje slik at vi voksne vegrer oss for å la nye grupperinger få delta i demokratiske avgjørelser fordi dette er en forandring som skaper ubehag, på samme måte som et flertall av sveitsiske kvinner i 1970 mente at det var unaturlig at de selv skulle ha stemmerett?

3 Presidiets verksamhet 2009

3.1 Allmänt

UNR:s presidium valdes vid den årliga sessionen i Hanaholmen 24-26.10.2008. Presidiet har åtta medlemmar: en president, en medlem per paraplyorganisation och en observatör från Föreningarna Nordens Ungdomsförbund.

3.2 UNR:s presidium 2009

President:

Lisbeth Sejer Gøtzsche från Nordisk Ungkonservativ Union (NUU).

.

Ordinarie medlemmar och paraplyorganisationer

Kristdemokratisk Ungdom i Norden (KDUN)

Välfärdsutskottet

- Andreas Olofsson
- Suppleant: Tor Andre Ljosland

Nordiska Centerungdomens Förbund (NCF)

Medborgar- och konsumentutskottet

- Minna Lindberg
- Suppleant: Johan Pettersson

Nordisk Ungkonservativ Union (NUU)

Näringsutskottet

- Erik Winther Paisley
- Suppleant: Bjørk Maria Krog Olsen

Socialistisk Ungdom i Norden (SUN)

Kultur- og uddannelsesudvalget

- Johan Christian Nord
- Suppleant: Rógvi Nybo

Förbundet Nordens Socialdemokratiske Ungdom (FNSU)

Kultur- og uddannelsesudvalget

- Fredrik Bjørnebekk
- Suppleant: Minna Palviainen

Nordens Liberale og Radikale Ungdom (NLRU)

Miljø- og naturressourcudvalget

- Elizabeth T. Erichsen
- Suppleant: Johanna Lönn

Föreningarna Nordens Ungdomsförbund (observatör)

Velfärdsudvalget

- Peter Olevik Dunder
- Suppleant: Maria Dickmark

4 Presidietets møder

Præsidiets har mødtes tre gange i det forløbne år i forbindelse med Nordisk Råds møder:

- Reykjavik, Island: 26-29. januar 2009
- København, Danmark: 15.-17. april 2009
- Åland, Finland: 28.-30. september 2009

4.1 Interne møder

I år har suppleanterne endnu engang været godt inddraget i præsidiets arbejde og har også deltaget på flere af præsidiets møder.

På vores møde på Island evaluerede vi sessionen, samt kom frem til både politiske og organisatoriske prioriteringer for det kommende år. Fokus skulle fortsat være på sprogproblematikken, ligesom vi ville koncentrere os om mange af de gode forslag, som UNR

tidligere er kommet med i forbindelse med sprogdebatten. Præsidiets stillede derfor en resolution om at samordne personnumre i de nordiske lande for ophold i kortere perioder. Denne resolution blev rigtig godt modtaget, og endte som et medlemsforslag fra Midtengruppen, der nu skal diskuteres på NRs session i Stockholm.

Mødet i København handlede i høj grad om sessionen i Stockholm, og hvad temaseminaret skulle indeholde. Endvidere blev samarbejdsaftalen med Nordisk Råd også diskuteret. Det blev også diskuteret, hvorvidt UNR skulle holde sig til NRs hjemmeside eller om, det ville være bedre for os at få vores egen. Resultatet blev, at vi ville afvente NRs nye site. Præsidiets fremkom, i overensstemmelse med de politiske prioriteringer, med en resolution om nordisk public service TV i alle de nordiske lande. Ligeledes kom præsidiets med en opsang til de nordiske parlamentarikere om at undersøge, hvordan den faktiske sprogundervisning er i skolerne, da vi havde en bekymring om, at alle de fine deklamationer ikke blev implementeret. Begge forslag blev rigtig godt modtaget af NR.

Præsidiets sidste møde foregik på Åland. Her blev den kommende session planlagt i detaljer. Endvidere besluttede præsidiets at arbejde videre med et projekt om, at lave en fælles portal for de ungdomspolitiske organisationer (www.unginorden.org) i samarbejde med NORDBUK. Et sådan projekt ville også løse de problemer, som vi har oplevet med NRs hjemmeside. Endvidere blev det besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe på sessionen til at opstarte og arrangere et samarbejde med Hviderusland sammen med NR. Præsidiets fremkom med en resolution om, at NR skal arbejde hårdere for at sikre, at de nationale parlamenter tager NR og det nordiske samarbejde mere seriøst.

4.2 Eksterne møder

Som noget nyt besluttede præsidiets i år, at holder møder med relevante personer fra enten Nordisk Råds sekretariat, fra det pågældende land, som vores møde finder sted eller fra en anden relevant organisation. Baggrunden for dette var at sikre alle præsidiemedlemmer indsigt i Nordisk Råds arbejde samt info og synspunkter fra relevante organisationer.

På vores første møde på Island havde præsidiets derfor møde med Kenneth Broman, seniorrådgiver for Nordisk Råd. Præsidiets fik her en snak om, hvorledes vi bedst kan få UNRs resolutioner igennem til Nordisk Råd. Desuden fik vi en mere general snak om samarbejdet mellem UNR og NR. Eftersom vores andet møde fandt sted i København besøgte præsidiets Nordisk Råds sekretariat og holdt møde med NR generalsekretær Jan-Erik Enestam.

I forbindelse med præsidiets møde på Åland mødtes præsidiets først med Sandra Bergqvist fra NORDBUK, hvor vi diskuterede UNRs fremtidige muligheder for økonomisk støtte. Senere mødtes vi også med Johan Ehn, medlem af Lagtinget om Ålands situation, samt forholdet til Finland.

Udover møderne i forbindelse med præsidiemøderne har Fredrik Bjørnebekk deltaget som UNRs repræsentant på en studietur til Murmansk. Lisbeth Sejer Gøtzsche har deltaget i møder på NRs sekretariat som opstart på et samarbejde med hviderussiske ungdomspolitiske organisationer. Ligesom hun også har holdt oplæg og deltaget i paneldebatter i Norge og Sverige.

5 Presidiets resolutioner

5.1 Lettere tilgang til personnummer indenfor Norden

I Norden har vi et unikt registreringssystem for personnumre og folkeregistrering. Dette system gør det lettere at være borger og skaber samtidigt tryghed i mange ærinder. Nordiske borgere bruger personnumre i forhold til forskellige private selskaber og overfor det offentlige. Personnummeret og folkeregistreringer giver sikkerhed for alle i og med, at systemet gør det sværere at snyde og udgive sig for at være en anden.

Hvor personnummeret er en positiv hjælp i ens eget land, bliver det straks en hindring, hvis en borger flytter til et andet nordisk land i en kortere periode. Borgere som grundet studier, udstationering eller andet bosætter sig i et nordisk land i op til seks måneder behøver ikke folkeregistrere sig og får derved ikke et personnummer i det pågældende land.

Uden personnummer er det stort set umuligt at oprette en bankkonto, et telefonabonnement, internetabonnement eller leje en videofilm! Denne grænsehindring gør det besværligt at bosætte sig i kortere tid i et andet nordisk land.

Den fællesnordiske aftale om folkeregistrering gør at det ikke er nødvendigt at registrere sig, når man bosætter sig i et land mindre end seks måneder. Der kan findes forskellige grunde til, at man ikke ønsker at ændre sin folkeregistrering for en så kort periode, samtidigt med, at det tager tid at blive folkeregistreret i et nyt land.

UNR mener, at en løsning på problemet kan være, at man kan få et midlertidigt personnummer uden at miste folkeregistreringen i sit hjemland. Et alternativ er, at man kan bruge sit eget personnummer fra hjemlandet uden, at man bliver nødt til at folkeregistrere sig i det nye land.

Vi vil, at det skal være enkelt for nordboere at flytte over grænsen også for en kortere periode. Dette er også en måde at øge sprogforståelsen og kendskabet til hinandens kulturer indenfor Norden.

UNR opfordrer derfor Nordisk Råd til:

- At arbejde for, at personer, som flytter til et andet nordisk land i en kortere periode, får adgang til et personnummer eller kan bruge sit eget i det pågældende land uden at skulle ændre folkeregistreringen.

UNR presidium, Reykjavik 26.1.2009

5.2 First International Forum for Young Politicians of the North-West Russia and Nordic Countries

RESOLUTION, Adopted on the 27th of March 2009 in Murmansk

We, the participants of the First International Forum for young politicians of the North-West Russia and Nordic countries*, met in Murmansk, Russian Federation, on 27 March, 2009 to debate the possibilities of creation of the network for cooperation between young parliamentarians, politicians and youth leaders of the North-West Russia and Nordic countries and the issues of energy supply and security, energy efficiency and climate changes.

Regarding the creation of the network for cooperation between young parliamentarians, politicians and youth leaders of the North-West Russia and Nordic countries we: note the positive experience of the cooperation carried out in the framework of League of young politicians of the North-West Russia, Nordic Youth Council, Barents Region Youth Council as well as between Nordic Council and Parliamentary Association of the North-West Russia; underline the importance and need for arranging meetings and other joint events in order to provide young politicians with the opportunities for discussing and working out the coordinate approach to the most topical issues of common concern, including legislative initiatives based on comparative analysis of legislation of the Russian Federation and the Nordic countries and its practical application, including youth policy issues, sharing the work experience with the aim to improve the role of young people in decision-making process and promote their active participation in the life of society; express the desire to broaden the contacts between the young politicians of the North-West Russia and Nordic countries from national, regional and local levels and to improve the interaction with youth non-governmental organizations; consider it expedient to meet regularly once a year at theme conferences combining them with studying

practical experience, to be arranged in turns in one of the regions of the North-West Russia and one of the Nordic countries as well as to develop other forms of activities which could strengthen cooperation between young politicians by building networks, not institutions; propose to consider issues of energy efficiency, energy security, development of new information technologies, development of regional infrastructure and simplification of visa procedures between our countries as priority topics for our future conferences; draw attention to the significance of involving the wide range of young politicians into the networking and participation in joint events, including politicians from Nordic countries' regional and local levels and parliamentarians of the Baltic Sea region; ask the national, regional and local authorities as well as inter-parliamentary organizations, working in the region, to support the young politicians' efforts towards strengthening their cooperation, as well as activities of youth parliamentary and political organizations; consider it expedient to establish a web-based contact network of forum's participants.

Regarding energy issues and climate change we: express concern with environmental degradation in the North, lack of ecological knowledge among population, insufficient coordination between programmes and measures on environmental safety, exchange of technologies and improvement of ecological properties of industrial enterprises; emphasize the importance of further efforts in the development of the energy cooperation between regions of the North-West Russia and Nordic countries with increased focus on energy saving, use of renewable energy, prevention the adverse consequences of climate change, creation of environmental damage liability system and active support for international educational projects in the environmental sphere; highlight the need to get more knowledge about climate change, its consequences for society and possible measures of adaptation to them; consider it necessary to work out comprehensive programmes and overall measures on improvement of energy efficiency and reduction of emissions, including the instruments for economic encouragement of business and industries; consider it necessary to support the projects of energy production and transportation which minimize environmental threats to the North-West Russia and Nordic countries; underline the importance of more effective actions to promote the research work, training the specialists and transferring the positive technologies in the sphere of energy efficiency, energy saving and development of alternative and renewable energy sources suitable for the northern areas; and stress the necessity to coordinate efforts in the following issues:

- exchange of technologies and knowledge in the sphere of waste recycling and utilization, energy and resources saving;
- introduction of the international system for partners' reputation rating according to ecological properties of enterprises;

- supporting the implementation of the national and international environmental projects, including instruments for economic encouragement;
- encapsulation of international environmental projects and development of transnational ecological standards.

Members of the Interregional non-governmental organization "League of young politicians of the North-West Russia", including members of State Duma of Russian Federation, Arkhangelsk Regional Assembly of deputies, Legislative Assembly of Vologda region, Legislative Assembly of Karelian Republic, Murmansk Regional Duma, Pskov Regional Assembly of deputies, municipal councils of Apatity, Veliky Novgorod, Vyborg, Kandalaksha, Kingisepp, Kirovsk, Kostomuksha, Monchegorsk, Svetlovsky, councils of the Saint-Petersburg municipalities - Nevsky rayon, Liteyny Okrug, Chernaya Rechka, № 25; members of the Nordic Youth Council; members of Parliaments of Denmark, Norway, Sweden; members of the Finnmark County Council

5.3 Implementer skandinavisk sprogundervisning i skolerne

Ungommend Nordiske Råd (UNR er bekymret over den manglende kendskab til de skandinaviske sprog blandt unde. UNR vil derfor have skandinavisk sprogundervisning implementeret i de nordiske skoler.

På trods af av en mindre undersøgelse i de nordiske lande viser, at de skandinaviske sprog indgår i læreplaner, bekendtgørelser og formålserklæringer, så er sprogforståelsen blandt unge faldet stødt i en årrække. Dette leder til den uundgåelige konklusion, at problemerne ligger i implementeringen. De skandinaviske spro skal kort sagt ud af skåltalerne og ind i klasselokalerne.

UNR opfordrer derfor Nordisk Råd til at gøre følgende:

- Bede de relevante ministerier om at gøre rede for, hvilke tiltag de har taget for at sikre at den skandinaviske sprogundervisning, og hvordan disse tiltag konkret bidragen till den overordnede målsætning.
- At undersøge hvorvidt sprogundervisningen mest hensigtsmæssigt kan støttes ved hjælp nemmere tilgang til undervisningsmateriale, og en fastsættelse af timetal for skandinavisk sprogundervisning i folkeskolen, på seminarierne eller i andre sammenhænge.
- Sørge for at lærer- og elevorganisationer inddrages på politisk og administrativt niveau i tilrettelæggelsen af den nordiske sprogpolitik.

Köpenhamn 15.4.2009

5.4 Ungdommens Nordiske Råd krever nordisk public service tv i alle nordiske land.

Livslang læring er ikke bare skolegang, men også det en gjør på fritiden. Det er ikke nok bare å tangere nordiske språk i skoleundervisningen, språk lærer man også ved å høre språket mange ganger også utenfor undervisningssituasjonen.

Ungdommens Nordiske Råd (UNR) ser derfor tv som en opplagt mulighet for læring og forståelse av de nordiske språk. Språkkunnskap innebærer mye mer enn selve språket, det handler også om kunnskap og forståelse for vår felles kultur men også de ulike tradisjoner som vi har. For eksempel kan det være interessant for barn og gjennom tv følge med på de andre lands julekalendere, og på den måte lære om hvilke forskjellige tradisjoner vi har i Norden.

I forbindelse med digitaliseringen av tv- signaler ser vi en opplagt mulighet for å realisere en slik visjon. Det at vi ikke lengre er avhengige av de analoge signaler gjør at vi har en teknologisk mulighet til å se for eksempel finsk public service tv i Danmark uten parabol og kabeltv.

UNR mener at dersom en betaler linsens/ tv- avgift i ett nordisk land, skal en ha muligheten til også å kunne se de andre nordiske public service kanalene uten ekstra kostnader. Med dette sikrer vi alle nordboere mulighet til å høre de andre nordiske språk og oppleve våre nabolands tradisjoner, samtidig som det gir oss en mulighet til å følge samfunnsdebatten i alle de nordiske land.

UNR krever derfor at Nordisk Råd gjennom sine parlamentarikere jobber for at dette skal bli en virkelighet innenfor en rimelig tid.

UNR presidium, Köpenhamn 15.4.2009

5.5 UNR: Kampen står i hovedstæderne

I det nordiske samarbejde forventer borgerne resultater for deres skattepenge. Igennem de seneste år er dagsordenen blevet stadigt bredere og mere omfattende, mens resultaterne ikke altid har kunnet følget med visionerne. Nu må man gå til sagen, presse sine sager igennem over for parlamentskollegerne hjemme og holde et klart fokus på de områder, hvor der er håndgribelige gevinster for virkelighedens mennesker.

De politikere, der ikke deltager i det nordiske samarbejde, må også gøres opmærksomme på nordiske dimensioner i de sagsområder, de behandler og på de muligheder, der er, for samordning og effektivisering. Mange af de gode idéer og vigtige beslutninger, der træffes i Nordisk Råd, risikerer ofte at strande i de forskellige parlamenter.

Vi roser de mange nye initiativer i det nordiske samarbejde, men vi vil have større pres på de nationale beslutningstagere på alle niveauer – helt fra embedsmænd og parlamentarikere til ministre i de nordiske lande.

Nordisk Råd skal kræve sin plads som en legitim mødeplads for nordiske folkevalgte, der kan fremlægge klare resultater hjemme i hovedstæderne, hvor den virkelige kamp ofte står.

UNR anerkender de resultater, man allerede har opnået i Nordisk Råds lange levetid, men skal vi fremtidssikre institutionen må der nogle klarere fokusområder til. Nordisk Råd kan opnå meget, men ikke alt og på alle områder. Ved at blive smallere og mere målrettede kan vi udrette mere – også selvom det forudsætter, at der fravælges visse områder.

Vi *værner* om det nordiske samarbejde, men som unge politikere bliver vi også nødt til at holde os for øje, at der skal være et nordisk samarbejde for fremtidens nordboer.

Ungdommens Nordiske Råds Præsidium, Åland 28.9.2009

6 Rapportering från Nordiska rådets möten

6.1 Årsrapport fra Nordisk Råds præsidium

Som præsident for UNR er jeg UNRs repræsentant i Nordisk Råds præsidium. Præsidiet er Nordisk Råds højeste myndighed mellem sessionerne. Præsidiets opgaver består blandt andet i at koordinere arbejdet mellem Nordisk Råds forskellige organer, samt udarbejde virksomhedsplan og budget.

Min rolle har først og fremmest været at få UNRs resolutioner præsenteret for præsidiet og ellers repræsentere UNR i de spørgsmål der er kommet frem. Jeg har først og fremmest fremsat og arbejdet for vores sager direkte til Nordisk Råds præsident Sinikka Bohlin eller til generalsekretær Jan-Erik Enestam.

Hviderusland har været et stort spørsmål i præsidiets, hvor man har talt om at oprette et informationskontor i Minsk. Ligeledes har NR holdt flere seminarer med hviderussiske parlamentarikere. UNR er nu også gået ind i dette samarbejde og planlægger et seminar med deltagelse af nordiske, baltiske og hviderussiske ungdomspolitikere.

Samarbejdsaftalen med NR og UNR har også foregået gennem direkte kontakt med generalsekretæren for NR. Vi er nu kommet frem til et forslag, som kun mangler den endelige godkendelse i NR.

Sprogdebatten er ikke den store sag i præsidiets, da denne diskussion hører til i fagudvalgene, alligevel har sagen også været vendt i præsidiets. Endvidere har jeg deltaget sammen med NRs præsident i paneldebatter omkring sprogproblematikken og alle steder vi er kommet er UNR blevet rost for at have taget sagen op.

Lisbeth Sejer Gøtzsche

6.2 Miljö- och naturresursutskottet

Miljø og naturressursutvalget har også denne perioden vært mitt område. Utvalgets medlemmer har ikke endret seg stort siden sist, men små utskiftninger har det vært.

Under møtet i forbindelse med sesjonen i Helsingfors hadde utvalget sine tradisjonelle møter med Nordisk Råds natur- og miljøpris vinnere og med de nordiske jordbruks- og miljøvernministre. Møtet med ministrene ble avholdt sammen med Næringsutvalget, som det har vært mange fellesmøter med gjennom perioden. Under møtet var det ministre tilstede fra alle de nordiske land og selvstyrelsesområder. Eg satt sammen med Erik, som dekker næringsutvalget, i en av tolkningsboksene, grunnet dårlig plass i møterommet. Vi fikk tiltross for dette hilst på flere av ministrene i forkant av møtets start.

Møtet i januar i Reykjavik var det min vara, Johanna Lönn som deltok på. På dette møtet vedtok en betenkninger rundt felles nordisk satsing på forskning og utvikling av thoriumkraft, klimavoter på Nordisk Råds flyreiser og artsdatabank for å stanse utryddelsen av plante og dyrearter. Det ble også diskutert nye saker som havvindmølleparker, samarbeid om revisjon av EU's felles fiskeripolitikk og EU's Østersjøstrategi.

I København brukte utvalget deler av møtet til å diskutere tre ulike medlemsforslag om alternativ energi utnyttelse. Energistyrelsen fra Sverige og danske energinet.dk gav utvalget

foredrag om reparasjonsberedskap for nordisk el – transmisjonsnett, havvindmøller – hvordan drive energiutveksling mellom land og regioner og el sertifikatmarked. Under fellesmøtet med Næringsutvalget ble temaer som nordisk pante- og returordning for flasker og bokser, og ministerrådets prosjekt om miljøvennlig transport diskutert.

På septembermøtet i Mariehamn ble det hovedsaklig votert over gamle saker som var ferdigbehandlet i utvalget. Dette møtet var preget av lite folk, og av å være siste møte til utvalgets leder Asmund Kristoffersen som ikke tok gjenvalg ved årets Stortingsvalg i Norge.

Kontakten mellom oss som har møtt på møtene, sekretariatet og ikke minst utvalgets medlemmer har vært veldig positiv. Dersom det har vært punkter vi har ønsket å si vår mening på har vi fått ordet, og vi får positive tilbakemeldinger på UNR's arbeid generellt.

Av andre ting eg har gjort som UNR presidiemedlem er det mest kontakt med Foreningen Norden her i Norge på ulike arrangementer de har hatt om blandt annet språk i Norden.

Elizabeth T. Erichsen

6.3 Medborgar- och konsumentutskottet

Möten 2008-2009

- Åland, Finland 30.9 (Minna Lindberg)
- Jukkasjärvi, Sverige 24.6 –
- Köpenhamn, Danmark 17.4 (Minna Lindberg)
- Reykjavik, Island 28.1 (Johan Pettersson)
- Helsingfors, Finland 27.10 (Minna Lindberg)

Jag har under året som gått haft ansvar för att följa med medborgar och konsumentutskottet i Nordiska Rådet. Som ordförande för utskottet har Ville Niinistö (De Gröna i Finland) fungerat och det har varit ett väldigt gott samarbete med utskottet. Jag har haft en egen plats i mötesrummet tillsammans med parlamentarikerna och också haft fri rättighet att kommentera och fråga under mötet. Dessutom finns det på utskottets dagordning alltid en punkt som heter information från UNR, som behandlas i samband med punkten information från medlemsländerna. Utskottsmedlemmarna har alltid varit intresserade och nyfikna på UNR:s verksamhet, vilket har gjort att det varit väldigt lätt att ta upp frågor och ta kontakt med utskottsmedlemmarna utanför mötesrummet.

På mötet i Helsingfors träffade vi representanter för asylhem och mottagningscentraler och utskottet diskuterade väldigt ingående olika principer kring de nordiska ländernas olika policy om asylbarn och hur mottagningscentralerna fungerar. I Köpenhamn i april fortsatte vi på detsamma temat genom att åka ut till två olika mottagningscentraler där vi träffade både personal och boende och fick bekanta oss med verksamheten där. Det var väldigt intressant och besökte genererade i många frågor i utskottet. Besöket var en del av behandlingen av ärenden kring dessa frågor i utskottet som Nordiska Rådet kommer att behandla under sin session i oktober i Stockholm. På mötet i Reykjavik deltog min suppleant Johan Pettersson. Under det mötet lade UNR:s presidium fram ett förslag om gemensamt personnummer i Norden. Via mittengruppen där utskottets ordförande Ville Niinistö är medlem, togs resolutionen vidare till medborgar och konsumentutskottet. Under hösten har resolutionen varit på remiss till ländernas olika departement som handhar personnummers och integritetsfrågor. Det finns många frågor kring detta som ännu inte är lösta men viljan att få bort detta gränshinder är stort så utskottet var enhälligt på sitt möte på Åland om att medlemsförslaget ska vidare till Nordiska Rådet. Detta visar på att UNR har en viktig roll i Nordiska Rådet och då presidiet och medlemmarna kommer med seriösa och betydelsefulla förslag, behövs inte någon formell makt för att få frågor vidare till behandling. Det är också av yttersta vikt att UNR behåller sina goda relationer till både partigrupper och utskott, genom vilka vi har möjligheten att påverka och genomföra förändringar i samhället.

Nordiska Rådets utskott har också sommarmöten, som ofta är temamöten kring något speciellt utvalt tema som utskottet vill behandla och få mera information i. Det är fråga om vanliga utskottsmöten men ofta reser man till något speciellt ställe och umgås delvis också tillsammans under friare former. Det skulle vara viktigt att UNR representanten också skulle kunna delta i dessa möten, eftersom det är just under den inofficiella delen av mötena som man ofta får kontakt med ledamöterna och kan diskutera olika frågor som UNR tycker är viktigt men som kanske inte kommer upp under mötet och så vidare. Det finns i dagens läge inte utrymme för dessa möten i UNR budgeten men jag hoppas vi kan fortsätta lobba för att få dessa kostnader täckta av antingen Nordiska Rådet eller av partigrupperna. Temat för årets sommarmöte var samer och minoritetsfrågor. UNR sessionen 2008 godkände resolutioner inom det området och därför hade det varit bra att UNR representanten kunnat delta i mötet.

Utöver utskottets möten så har jag deltagit i Mittengruppens möten och tillställningar. Jag har tillsammans med de övriga UNR presidie medlemmarna från mittengruppen på gruppens möten framfört resolutioner, ärenden och tankar från UNR presidiet och diskuterat med mittengruppens ledamöter. Det är också med flere mittengruppens riksdagsledamöter jag

upplever att jag själv har fått en bra relation och jag hoppas traditionen av gott samarbete med gruppens ledamöter fortsätter.

Det har varit ett givande och intressant år som gått oerhört snabbt. UNR presidiet har fått mycket till stånd och jag själv har lärt mig väldigt mycket som jag hoppas att jag kan förmedla vidare till andra i UNR och i det politiska beslutsfattandet. Det är viktigt att UNR fortsätter hålla en hög profil i Nordiska Rådet och tar den plats och det utrymme UNR är berättigad till, genom att vi representerar alla unga i Norden.

Minna Lindberg (ersättare Johan Pettersson)

6.4 Valfärdsutskottet

Andreas Olofsson och Peter Olevik Dunder har följt Nordiska rådets välfärdsutskott under 2009. Vi har haft positiv kontakt med utskottets ordförande och sekretariat och haft möjlighet att lyfta egna frågor vid mötena.

Den resolution som UNR presenterade för partigrupperna i Nordiska rådet, om lättare tillgång till personnummer, togs upp i Valfärdsutskottet vid januari-mötet och fick mycket positiv respons.

Utskottet har under året jobbat med temat "Hvordan skape et inkluderende bærekraftig arbeidsliv i Norden". Valfärdsutskottet har tagit fram fem konkreta förslag på detta tema:

- att utveckla parametrar för begreppet "ett bärkraftigt arbetsliv"
- att ta initiativ till en bred konferens om ungdomsarbetslöshet. Konferensen ska mynna ut i en rapport som tar upp förslag för att reducera ungdomsarbetslöshet på kort och lång sikt.
- forcera insatserna för att bryta ner gränshinder för nordbor som önskar arbeta/utbilda sig i andra nordiska länder
- att ta initiativ till en utredning som ska visa på sätt att utveckla ett mer inkluderande arbetsliv utifrån människors olika behov.
- att ta initiativ till ett nordiskt seminarium om demografiutvecklingen

Förra årets tema "Hvordan krenkede barn blir syke voksne" ledde bland annat till förslaget att de nordiska regeringarna ska ta initiativ till vidare forskning runt barn och ungas hälsoproblem, att etablera "Barnens hus" i alla nordiska länder och att överväga att införa en nordisk

koordinator för utsatta barn och unga. Detta är ett område utskottet kommer fortsätta att behandla.

6.5 Näringsutskottet

Årsrapport fra 2008-2009

Mødedeltagelse

Jeg har i gennem min valgperiode primært været tilknyttet Erhvervsudvalget (Næringsutskottet), hvis arbejde jeg fulgte i Nordisk Råds møder i Helsingfors, (okt. 2008); Reykjavik (jan. 09) samt København (apr. 09). UNR-præsidiat deltog ikke i Nordisk Råds møde i Haparanda/Torneå, og ved årets sidste møde i Mariehamn i september 2009 var jeg afløser i Kultur- og Uddannelsesudvalget (Kultur- og uddannelsesutskottet).

Sagsbehandling i Kultur- og uddannelsesudvalget

Jeg havde lejlighed til at deltage i Kultur- og uddannelsesudvalgets møde i Mariehamn, eftersom de to almindelige repræsentanter fra UNR-præsidiat ikke kunne deltage og Næringsudvalget havde fælles møde om rovdyrspolitikken med Miljø- og naturressourceudvalget, hvor UNR var repræsenteret ved Elizabeth Toft Erichsen (Midtengruppen).

Udvalgmødet drejede sig navnlig om to emner – Arktisk Universitet og dets arbejde (herunder en længere udredning af risikoen for konflikt om overhøjhed og naturressourcer i Arktis) og det nordiske samarbejde om beskyttelse af immateriel- og ophavsret i den elektroniske fildelings tid

Sagsbehandling i Næringsudvalget

I gennem min valgperiode har store dele af Næringsudvalgets arbejde fundet sted på grundlag af en række redegørelser om aktuelle emner, der bl.a. omfattede NORDREGIOs arbejde og forskning på arbejdslivet og befolkningssammensætninger i arktiske egne, Nordisk Investeringsbanks virke, den islandske finanskrise, de nordiske pant- og flaskehåndteringssystemer, samordning af rovdyrspolitikken (i samarbejde med Miljø- og naturressourceudvalget) samt Nordisk Ministerråds informationsarbejde i Hallå Norden, dets budget, topforskningsinitiativ og innovationspris.

Herudover har udvalget navnlig behandlet medlemsforslag om trafikinfrastrukturen i Midtnorden, etablering af en nordisk rovdyrportal, udbygning af forskningen vedr. det ydre

rum, medarbejder- og brugerdriven innovation samt granskning af EU's grøn- og hvidbøger på miljøområdet.

Stoltenberg-rapporten, der opridsede en række forslag til effektivisering og opdatering af det nordiske samarbejde foruden en ny satsning på forsvars- og udenrigspolitikken, og de forskellige nordiske institutionelle spilleres reaktioner derpå, har også været et gennemgående, underliggende tema, der har præget udvalgsarbejdet.

Næringsudvalget diskuterede ungdomsarbejdsløshed, og andre spørgsmål vedr. inkludering på arbejdsmarkedet, temmelig indgående, men der er ikke kommet konkrete udspil til, hvad der fra nordisk side skulle gøres ved problemet – eller om der skulle komme det. Man tog dog imod rapporter fra bl.a. de faglige parter i Danmark, og har berørt emnet i forbindelse med andre tilgrænsende emner – f.eks. demografi og uddannelse.

Kommentarer fra NUU til udvalgenes arbejde

Som repræsentant fra Ungdommens Nordiske Råd og Nordisk Ungkonservativ Union har jeg fundet det passende at kommentere på udvalgenes arbejde i det omfang de berørte (1) resolutioner vedtaget på UNR's session, (2) af UNR's præsidium eller (3) spørgsmål, hvor unge mennesker direkte var involveret.

Resolutioner fra sessionen (jf. bilag 1)

Jeg fremlagde de resolutioner med forbindelser til erhvervsområdet på Næringsudvalgets møde i Helsingfors i oktober 2008, som udvalget tog til efterretning efter et par spørgsmål om UNR's stilling i NR, vores holdning til den islandske situation samt sprogpolitikken.

Resolutioner fra præsidiets

Intet at rapportere på erhvervsudvalget – resolutionen om public service-TV, som var den mest erhvervsrelevante, behandlede i Kultur- og uddannelsesudvalget. Jeg sørgede for at være til rådighed for at kommentere på eller uddybe præsidiets resolutioner i det omfang, det var relevant, men UNR-præsidiets resolutioner har som bekendt primært været fremlagt for partigrupperne.

Ungdomsspørgsmål

Jeg havde i begrænset omfang mulighed for at kommentere på udvalgenes arbejde som UNR-repræsentant. I løbet af året har jeg bl.a. (1) kritiseret en rapport fra et møde om ungdomsarbejdsløshed, hvor man ikke havde inddraget repræsentanter fra ungdommen; (2) bedt Hallå Nordens om at uddybe sin fremlæggelse om deres ungdomsrettede informationsindsats,

og (3) kortfattet stillet spørsmålstegn ved, at Kultur- og uddannelsesudvalget ikke havde fundet det relevante at inddrage empiri om unge menneskers holdninger og adfærd i diskussionen af elektronisk fildeling, hvad der efter min mening var med til at præge Kultur- og udvalgets diskussion negativt.

Foruden denne kritik fra min side, som var ganske kortfattet, har jeg været tilbageholden med at blande mig i de folkevalgtes arbejde – det er et privilegium for ungdommen at kunne sidde med til bords, når Nordisk råd mødes, som skal bruges til at kunne henlede politikernes opmærksomhed til perspektiver, som de ikke til daglig har adgang til.

Bilag: Udsnit af Næringsudvalgets referat af 27. oktober, 2008, pkt. 4: ”Resolutioner från Ungdomens Nordiska Råd”

Kommentar:

Erik Winther Paisely från Konservativ ungdom har blivit utsedd som ny representant för UNR att följa Näringsutskottet presenterade sig själv och de resolutioner som antogs vid UNR:s session den 25-26 oktober 2008 i Helsingfors och som har starkast beröring till Näringsutskottets ansvarsområden.

UNR antog ett uttalande om att stödja Island i den finansiella kris som landet befinner sig i just nu. Man uttalade även ett starkt ogillande riktat mot Storbritannien att de satt upp Island på sin terrorlista.

Vidare antogs en resolution om ett gemensam nordisk försvarspolitik där man betonade att de nordiska länderna inte skulle ha en produktion av försvarsmaterial endast för självändamål utan att man ska exportera på marknadsmässiga villkor till demokratiska länder.

UNR vill även att regler som styr talerätt i NR:s utskott ska standardiseras genom ett officiellt avtal så att samma förutsättningar gäller i alla NR:s utskott.

Erik Winther Paisley (NUU)

6.6 Kulturutskottet

I året som har gått har UNR vært representert i kultur- og utdanning utvalget av Fredrik Bjørnebekk fra FNSU. Bjørnebekk har også deltatt på S-gruppens fraksjonsmøter og hatt tett dialog med kultur- og utdanningsutvalgets leder Mogens Jensen fra S-gruppen. UNR har fått

anledning til å legge frem sine saker for utvalget. Dialogen mellom UNR og utvalget har fungert godt og UNR har ved flere anledninger mottatt skryt for å fremme gode og relevante saker.

Saker som har vært diskutert i kultur og utdanningsutvalget er blant annet fildeling, kulturstøtte, støtte til spilutvikling, nabolands-tv og nordisk språks posisjon i skolen. Både nordisk språks posisjon i skolen og nabolands-tv er saker som UNR har vært med på å løfte frem i diskusjonen.

7 Arbeidsplan for Ungdomens Nordiska Råd, antagen av presidiet 27.1.2009

Under år 2005 lyftes diskussionen kring syftet og målet med UNR fram under såväl sessionen samt under presidiets möten och arbetet med att utveckla UNR: s arbetsmetoder inleddes våren 2006. Målet är att skapa kontinuitet och underlätta övergången från ett presidium till ett annat.

7.1 Deltagandet i Nordiska rådets arbete

Presidiet består av en president samt en representant från varje paraplyorganisation, med en personlig suppleant, samt en observatör från Föreningarna Nordens Ungdomsförbund (FNUF) (se punkt 1.3). Presidie medlemmarna representerar olika paraplyorganisationer för nordiska politiska ungdomsförbund. Presidiet möts 4-5 gånger per år, oftast i samband med Nordiska rådets presidie- och utskottsmöten. Presidiet samlas såväl före som efter de gemensamma mötena för att fundera på de ärenden som tas upp.

Under Nordiska rådets möten deltar presidiets medlemmar i partigruppsmöten samt de nationella delegationernas möten och presidiemedlemmarna förväntas delta i dessa. På dessa möten behandlas aktuella ämnen. UNR:s representanter ges ofta möjligheten att framföra UNR: s synpunkter på frågor och berätta vad som är aktuellt inom UNR samt vilka diskussioner som förs inom UNR: s presidium. Dessa möten utgör ypperliga möjligheter för UNR att göra ungdomarnas röst hörd.

Likaså är korridor- och kaffebordsdiskussionerna viktiga under dessa möten. Informella möten med parlamentariker och tjänstemän ger också UNR: s representanter en möjlighet att framföra idéer och önskemål.

Presidie medlemmarnas uppgift på UNR:s presidiemöten är att ta upp de frågor som kommer att komma upp på Nordiska rådets möten och sådana ämnen som är aktuella inom de egna bakgrundsorganisationerna. Vidare diskuteras politiska frågor som gäller i Norden. På

presidiets möten följs antagna resolutioner upp och diskussioner förs om nya resolutioner. Vidare planeras och diskuteras årets session, vilka teman som skall behandlas och hur programmet skall se ut.

7.2 Presidiets andra uppgifter

Förutom deltagandet i Nordiska Rådets arbete hör bland annat följande uppgifter till presidiemedlemmarna:

- Att hålla kontakt med paraplyorganisationerna och lyfta fram frågor aktuella för den egna bakgrundsorganisationen.
- Att förmedla information om de ämnen som diskuteras nationellt och som tagits upp på medlemsorganisationernas möten.
- Att aktivt och av eget initiativ bidra till UNR: s informationsverksamhet, främst nyhetsbrevet och webbplatsen.

Som redskap för uppföljningen av de interna uppgiftsfördelningarna använder presidiet en ”att göra”-lista.

7.3 Observatörens roll i presidiet

Föreningarna Nordens Ungdomsförbund (FNUF) har en observatörplats i presidiet. Observatören har inte ett fast utskott. Ifall en ordinarie presidiemedlem är frånvarande, kan observatören delta i utskottsmöten i stället för denna. Observatören deltar som en jämlik deltagare i presidiets diskussioner men har inte rösträtt. FNUF är en viktig samarbetspartner till UNR i samband med sessionens praktiska arrangemang och observatörens uppgift i presidiet är således att stödja sekretariatet i sessionsförberedelserna.

I år har Peter Olevik Dunder varit observatör för Föreningarna Nordens Ungdomsförbund, FNUF. Observatören har deltagit i Valfärdsutskottets möten i Nordiska rådet.

7.4 Sekretariatet

Ungdomens Nordiska Råd har sitt sekretariat hos Föreningarna Nordens Ungdomsförbund, placerat i Helsingfors hos Pohjola-Nordens Ungdomsförbund, där en deltidsanställd koordinator arbetar.

7.5 Sekretariatets år 2009

Koordinatorns största uppgifter under året har varit att arrangera möten och sessionen samt hålla kontakt till presidiemedlemmar, NR:s kommunikationsavdelning, utskottssekreterare och partigrupssekreterare samt UNR:s medlemsorganisationer. Arbetet har även innehållit en del löpande uppgifter dvs. bokning av möteslokaler och restauranger, skötning av ekonomi, skrivning och uppdelning av mötespapper osv. Koordinatören har agerat även som sekreterare under mötena och skrivit protokoll.

För att kunna sköta uppgifterna som tillhör sekretariatet bättre borde koordinatören jobba på heltid åtminstone i god tid innan sessionen. Förutsättningen till detta är dock en bra finansiell bas i UNR. Koordinatören borde även behärska alla nordiska språk utmärkt (även danska) för att kunna kommunicera bättre och smidigare med alla olika grupper och samarbetsorganisationer.

7.6 Sekretariatets uppgifter

Till sekretariatets största uppgift hör att arrangera sessionen. Det omfattar allt från bokning av resor, boende, möteslokal och restauranger till arrangerandet av program, talare, mötespapper, ordförande osv. Sekretariatet sköter även UNR:s dagliga ekonomi, medan koordinatören och FNUF:s generalsekreterare sköter UNR:s bokföring, redovisning och ekonomiska uppföljning. Sekretariatet betalar alla räkningar, resekostnader och löneutgifter.

Koordinatören sköter alla praktiska arrangemang kring presidietts möten. Koordinatören bokar resor och övernattnig, sköter anmälan och skickar ut mötespapper och möteskallelser. Koordinatören fungerar som sekreterare på presidietts möten, skriver protokoll och distribuerar antagna resolutioner. Koordinatören sammanställer årsrapporten samt andra texter som presidiet önskar skapa. Koordinatören har det operativa ansvaret för sammanställningen och distribueringen av nyhetsbrevet. Koordinatören håller kontakt till Nordiska Rådets informationsavdelning som uppdaterar UNR:s webbsida.

Koordinatören håller kontakt med de deltagande organisationerna, partigrupperna, andra tjänstemän samt presidietts medlemmar. Koordinatören följer med aktuella diskussioner och förmedlar i mån av möjlighet idéer till presidietts medlemmar.

8 Arbetet i UNR

Arbetet i UNR: s presidium består dels av politisk inflytande, dels av utvecklingen av UNR som institution. Ett viktigt redskap i det politiska arbetet är resolutioner från sessionen samt resolutioner antagna av presidiet.

Arbetet för vidare etablering av UNR som ett viktigt forum för unga i Norden och som en institution med politisk vikt sker genom regelbunden informationsförmedling mellan medlemsorganisationerna och UNR samt till parlamentarikerna på nationell och nordisk nivå. Det är också viktigt att presidiemedlemmarna uppträder väl förberedda på Nordiska Rådets möten och visar äkta deltagande i det politiska arbetet. Det skall vara mera synligt att UNR är verksam även mellan sessionerna.

Presidiet arbetar för kontinuitet i UNR: s arbete. Det är viktigt att de utvalda presidiemedlemmarna förbinder sig till arbetet i UNR. All material producerat under året skall vara lätt tillgängligt för det nya presidiet. Det nya och det gamla presidiet håller ett gemensamt möte strax efter sessionen där det gamla presidiet överger sitt testamente till det nya. I detta sammanhang skall till exempel de viktigaste utvecklingarna och ämnena i NR: s utskott diskuteras.

9 Informationsplan för Ungdomens Nordiska Råd, antagen 27.1.2009

Sedan 1950-talet har politiska ungdomsorganisationer samlats till seminarier i samband med Nordiska rådets sessioner. I slutet av 1960-talet uppkom en idé om en självständig ungdomssession och den första sessionen hölls i Stockholm i januari 1971.

Sedan 2002 har UNR haft ett eget presidium som väljs för ett år i taget vid den årliga sessionen. Presidiet består av en president samt sju medlemmar med varsin personliga suppleant. Presidiemedlemmarna representerar olika paraplyorganisationer för nordiska politiska ungdomsförbund. Presidiet möts 4–5 gånger per året, oftast i samband med Nordiska rådets presidie- och utskottsmöten. I dessa möten följer presidiemedlemmarna också med arbetet i NR: s olika utskott.

Ungdomens Nordiska Råd har sitt sekretariat i Helsingfors hos Föreningarna Nordens Ungdomsförbund (FNUF), placerat hos Pohjola Nordens Ungdomsförbund där en deltidsanställd koordinator arbetar. UNR fick finansiering för sitt första sekretariat år 2004.

Under år 2005 lyftes diskussionen kring syftet och målet med UNR fram under såväl sessionen samt under presidiets möten och arbetet med att utveckla UNR:s arbetsmetoder inleddes våren 2006.

9.1 Övergripande målsättning

Informationsverksamhetens övergripande mål är att lyfta fram och betona de centrala nordiska frågorna som relaterar sig till ungdomar och ungdomars vardag. Ett delmål är att öka intresset och kunskaperna om Norden och det nordiska samarbetet.

Informationsverksamheten kan ses som tvådelad: extern och intern information. Med intern information avses kommunikationen mellan presidiemedlemmarna och till medlemsorganisationer. Extern information inbegriper information och lobbyverksamhet gentemot de nordiska parlamentariker och tjänstemän i Nordiska Rådet samt information till medier och intressenter.

Den externa informationen skall effektiviseras. Webbplatsen skall bli lättare att använda, få mera innehåll i framtiden och uppdateras flera gånger om året. Den lokala median i det land där sessionen organiseras skall kontaktas i samband med sessionen, som man också hittills har gjort. Nordiska rådets webbredaktion bör informeras om presidiets resolutioner och andra viktiga händelser i UNR.

9.2 Ansvarsfördelning

I nuläget informeras de politiska organisationerna om UNR:s verksamhet endast genom årsrapporten som skickas ut och läggs upp på hemsidan. Presidiet håller kontakt med varandra per e-post och varje presidiemedlem håller kontakt med sin medlemsorganisation och paraplyorganisation. Medierna kontaktas endast i samband med sessionen.

Informationsverksamheten skall bidra till att förverkliga UNR:s målsättningar, och förmedlandet av våra budskap. Informationsverksamheten skall vara en integrerad del av

verksamheten, den ska beaktas i alla delar av verksamheten och alla har ett ansvar för att bidra till att den fungerar.

”Organiserad” informationsverksamhet i form av t.ex. informationsbrev och uppdatering av webbplatsen ligger i första hand på presidiet och koordinators ansvar. Presidietmedlemmarna bidrar aktivt till produktionen av materialet för hemsidan. Det operativa ansvaret ligger på koordinatören.

9.3 Målgrupper

Med målgrupper avses här organisationer som UNR skall informera om sin verksamhet.

Organisationer med rätt att delta i UNR (Medlemsorganisationer samt observatörer)

Parlamentariker (Nordiska rådet)

Tjänstemän (Nordiska rådet)

Partier/Partigrupper

Nationella delegationer (Nordiska rådet)

Närstående organisationer

Journalister

9.4 Informationskanaler

9.4.1 Webbplatsen

Allt offentligt material som UNR producerar, till exempel sessionens protokoll, bör finnas tillgängligt på en webbplats. Webbplatsen skall innehålla alla kontaktuppgifter, paraplyorganisationer, sekretariat, presidietmedlemmar medlems- och observatörsorganisationer.

9.4.2 Andra medier

Brev, sms och sociala medier nyttjas för att sprida specifika budskap.

10 Sekretariat

UNR:s sekretariatsuppgifter handhas av den nordiska ungdomsorganisationen Föreningarna Nordens Ungdomsförbund (FNUF). FNUF är ett samarbetsorgan mellan de nationella föreningarna Nordens ungdomsorganisationer eller motsvarande organ i de nordiska länderna och de självstyrande områdena. Sekretariatet är placerat hos Pohjola-Nordens Ungdomsförbund i Helsingfors, Finland.

Sekretariatets personal har i 2009 uppfattat följande: Generalsekreterare Pirjo Mälkiäinen, koordinator Mari Hokkanen (f.r.o.m. 1.3.2009), medarbetare praktikant Laura Mynttinen (f.r.o.m. 15.09.2009). Koordinatören har varit deltidanställd så att största delen av arbetet gjorts under höstperioden.

Ungdomens Nordiska Råd (UNR) är ett samarbetsorgan för politiska ungdomsförbund i Norden. Det viktigaste evenemanget är den årliga sessionen som arrangeras alltid under dagarna före Nordiska rådets session. Deltagarna representerar de nationella politiska ungdomsförbund samt deras nordiska paraplyorganisationer. De nationella ungdomskommittéerna, Föreningarna Nordens Ungdomsförbund och dess nationella föreningar samt de nationella samiska ungdomsförbunden har observatörsstatus på sessionen.

Man har ordnat sessioner sedan 1960-talet, men intresset har varierat under decennierna. För att garantera kontinuiteten och effektivisera arbetet mellan sessionerna, valdes det första presidiet i sessionen 2002 i Helsingfors. Presidiemedlemmarna deltar i Nordiska rådets presidie- och utskottsmöten och tar upp frågor som intresserar unga nordbor. För att utveckla det administrativa innehållet etablerade UNR ett eget sekretariat i början av 2004. Sekretariatet administreras av Föreningarna Nordens Ungdomsförbund och är placerat hos Pohjola-Nordens Ungdomsförbund i Helsingfors, Finland. UNR:s verksamhet finansieras av Nordiska rådet.

Kontaktuppgifter

UNR sekretariat

c/o Pohjola-Nordens Ungdomsförbund

Sibeliugatan 9 A

FI-00250 Helsingfors

Tfn +358 9 4542 0840 (växel)

E-post: unr@pohjola-norden.fi

www.norden.org/sv/nordiska-raadet/ungdomens-nordiska-raad-unr